

Nederland in de nieuwe wereldeconomie

Age Bakker
Internationaal Monetair Fonds

1 juni 2011
Den Haag

Overzicht

- ▶ De nieuwe wereldeconomie
- ▶ Welke belangen heeft Nederland?
- ▶ Hoe kunnen we onze belangen het beste behartigen?
- ▶ Gevolgen voor onze positie in het IMF

De nieuwe wereldeconomie

- ▶ Paradigmaverschuiving door financiële crisis
 - Economische machtsbalans verschoven
 - Verzwakking oude overlegstructuren en Washington consensus
 - Verkeerd nationaal gedrag werkt meer en sneller door naar andere landen
- ▶ Naar meer effectieve *global governance* structuren

Nieuw global governance model

- ▶ Opkomst G20 met sterke beleidsrespons
- ▶ Sterkere en meer centrale rol voor IMF bij in crisis management en preventie
- ▶ Nucleus van global governance
 - G20 geeft politiek richtlijnen en ruggensteun, oefent *peer pressure* uit en zet strategische lijnen uit
 - IMF levert analyse en beleidsaanbevelingen, geeft waarschuwingen en ziet toe op implementatie van afspraken

Sterkere rol voor het IMF

▶ Het 'nieuwe IMF'

- Meer financiële middelen
- Gemoderniseerde conditionaliteit
- Bescherming armste deel bevolking
- Kredietlijnen zonder conditionaliteit
- Sterkere surveillance

▶ Vergrote legitimiteit governance

- Verhoging stemaandeel dynamische opkomende landen
- Europa geeft twee zetels op in de Executive Board

De Nederlandse belangen

- ▶ Nederland is een middelgrote open economie
 - Internationaal georiënteerd bedrijfsleven
 - Belangrijk financieel centrum
 - Crediteurland
- Nederlands belang valt samen met dat van IFIs
 - Focus op stabiel, open internationaal stelsel
 - Transparante, niet-discriminerende regels
 - Disciplinerend beleid en structurele hervormingen

Relatief gewicht van Nederland

- ▶ Bruto binnenlands product # 16
- ▶ Handel # 6
- ▶ Buitenlandse investeringen # 5
- ▶ Financieel centrum # 7
- ▶ Ontwikkelingshulp # 6

Nederlandse positie onder druk

- ▶ **Ons relatieve gewicht neemt af**
 - Nederland blijft in de top twintig ...
 - ... maar afstand naar top tien neemt toe ...
 - ... en er is grote druk om stemrechten op basis van koopkracht BBP te bepalen
- ▶ **Hoe te reageren?**
 - Proactieve opstelling gewenst
 - Verzekeren dat Europese en internationale agenda blijft sporen met onze nationale belangen

Een drieledige aanpak

- ▶ 1 Onderhoud speciale relaties met Duitsland en de Verenigde Staten
- ▶ 2 Bevorder één Europese stem
- ▶ 3 Vorm strategische allianties en partnerships met gelijkgestemde middelgrote economieën

1 Duitsland en Verenigde Staten

► Duitsland

- Grootste overeenkomst binnen G7 landen
- Gedeelde filosofie van begrotingsdiscipline, prijsstabiliteit en sociale cohesie
- Bereidheid om internationale verantwoordelijkheid te nemen

► Verenigde Staten

- Grote wederzijdse financiële belangen
- Nederland als een *honest broker* in het eurogebied

2 Eén Europese stem

- ▶ Het Nederlandse belang valt samen met het Europese belang
- ▶ Noodzaak om orde op zaken te stellen in Europa
- ▶ Eén zetel voor het eurogebied in het IMF is een kwestie van tijd
- ▶ Europese niveau werkt beter dan bilaterale niveau voor:
 - Banden met BRIC landen opbouwen
 - Een toekomst voor Oost Europa uitstippelen
 - Relaties met ontwikkelingslanden moderniseren

Nederland moet proactief zijn

▶ Honest broker

- Eens met Duitse nadruk op discipline
- Eens met Franse voorkeur voor sterke internationale instellingen
- Eens met Angelsaksische manier van zakendoen

▶ Voorwaarde is dat huis op orde is

- Samenwerking tussen EU en IMF
- Begrotingsunie

3 Allianties met gelijkgestemde landen

▶ Buiten Europa

- Korea, Maleisië, Singapore, Chili, Peru

▶ Binnen Europa

- België, Oostenrijk, Noordse landen, Zwitserland

▶ Wij delen gemeenschappelijke belangen

- financiële stabiliteit
- een open handelssysteem, gebaseerd op regels
- een sterke rol voor internationale samenwerking

Top Tien IMF

(huidige situatie)

► Landen

- 1 Verenigde Staten
- 2 Japan
- 3 Duitsland
- 4 Frankrijk
- 5 Verenigd Koninkrijk
- 6 China
- 7 Italië
- 8 Saoedi-Arabië
- 9 Canada
- 10 Rusland

► Kiesgroepen

- 1 **Verenigde Staten**
- 2 **Japan**
- 3 **Duitsland**
- 4 België
- 5 **Frankrijk**
- 6 **Verenigd Koninkrijk**
- 7 Nederland
- 8 Spanje/Mexico
- 9 Italië
- 10 **China**

Nederland # 12

Eén land-stoelen

Top Tien IMF

(nieuwe situatie vanaf 2012)

► Landen

- 1 Verenigde Staten
- 2 Japan
- 3 China
- 4 Duitsland
- 5 Frankrijk
- 6 Verenigd Koninkrijk
- 7 Italië
- 8 India
- 9 Rusland
- 10 Brazilië

► Kiesgroepen

- 1 **Verenigde Staten**
- 2 **Japan**
- 3 **China**
- 4 Spanje/Mexico
- 5 **Duitsland**
- 6 België
- 7 Italië
- 8 **Frankrijk**
- 9 **Verenigd Koninkrijk**
- 10 Korea/Australië

Nederland # 15

Nederland # 11

Partnership in het IMF

- ▶ Huidige kiesgroep is succesvol
 - 13 crediteur en debiteur landen
 - Zeven IMF programma's
 - Hecht netwerk van relaties en assistentie
- ▶ Een nieuw partnership – “EUxPlus”
 - Gelijkgestemde middelgrote Europese landen
 - Deelname van Oost-Europese landen
 - Voordeel van gemengde kiesgroep van crediteur en debiteur landen

Naar effectieve global governance

- ▶ Proactieve Nederlandse opstelling
- ▶ Europese consolidatie vergroot effectiviteit
- ▶ Consolidatie in IMF bevordert gelijke samenstelling van G20 en IMF Executive Board/IMFC

Conclusie

- ▶ Nederlandse eigenbelang spoort met dat van internationale instellingen
- ▶ Nederlandse strategie voor internationale samenwerking
 - Duitsland en Verenigde Staten
 - Europa
 - Gelijkgestemde landen
- ▶ Sterkere *global governance* is in Nederlands belang, zelfs als dat betekent dat we privileges uit het verleden moeten opgeven